

Innspill draft zero Financing for Development 2019

Det er bare 11 år igjen til 2030. 17 ambisiøse mål ble i 2015 vedtatt av verdenssamfunnet for å utslette fattigdom i alle dens former og dimensjoner innen 2030. Samme år loset Norge FNs medlemsland gjennom en krevende prosess med å få på plass økonomiske og strukturelle forpliktelser for å sikre tilstrekkelig og god finansiering for utvikling gjennom Addis Abeba Action Agenda. Tre år etter avtalene ble inngått er vi imidlertid veldig langt fra å få på plass de ordninger, avtaler og bevilgninger som skal til for å oppfylle avtalene og å nå målene.

Addis-avtalen innebærer blant annet satsning på økt finansiell åpenhet, nasjonal ressursmobilisering, bærekraftige investeringer, ansvarlig næringsliv, ansvarlig långivning og håndtering av store gjeldsbyrder. Verden ligger bak skjema på flere av disse forpliktelsene.

Oppfølgingen av Addis-avtalen, gjennom FFD-Forum og forhandlingene før dette, er en svært viktig arena både for sikre finansieringen av FNs bærekraftsmål og for å arbeide for et mer rettferdig og robust internasjonalt finanssystem. Det er derfor svært gledelig at statssekretæren prioriterer å delta på årets forum. FfD er et åpent og representativt forum hvor alle land har en plass ved bordet, og bør derfor være den arenaen hvor avgjørende politikk for finansiering for utvikling vedtas.

Norge har i en årrekke vært en internasjonal pådriver for sentrale elementer i FfD-agendaen, og har en betydelig kompetanse på området. Fortsatt sterkt påvirkningsarbeid fra Norge er tvingende nødvendig for å nå målene i Addis-avtalen på områder som skatt, ulovlig kapitalflukt og ansvarlig långivning, og ikke minst for å få på plass den nødvendige finansieringen av bærekraftsmålene i de fattigste landene.

Bærekraftig gjeldspolitik

Det er viktig at utkastet til årets IATF-rapport peker på den negative utviklingen i statlig gjeldsbærekraft i en rekke utviklingsland de senere årene (Chapter III.E. 1&2). I henhold til IMF er nå 32 av 72 lavinntektsland enten i gjeldskrise, eller i høy risiko for krise – noe som er en dobling på fem år. Denne innsikten bør refereres til i årets forhandlingstekst.

IATF-utkastet tar til orde for styrking av to viktige mekanismer for å hindre gjeldskriser globalt:

- 1) Systemer for ansvarlig långivning og låneopptak, og
- 2) Systemer for å løse statlige gjeldskriser effektivt og samtidig rettferdig. (Chapter III.E. 3&5).

Når det kommer til konklusjoner og anbefalinger fra årets FfD-konferanse håper vi disse i større grad enn fjorårets fokuserer på strukturelle endringer framfor innovative

markedsbaserte løsninger. Global konsensus omkring ansvarlig långivning og lånopptak og bedre globale systemer for løsning av statlige gjeldskriser vil være avgjørende for å

begrense omfanget av nye statlige gjeldskriser. Vi håper Norge vil arbeide for at disse behovene reflekteres i årets konklusjoner og anbefalinger."

Norge bør derfor arbeide for:

- En global konsensus omkring ansvarlig långivning og låneopptak globalt, som stiller større krav til kreditors ansvarlighet
- En styrking av globale systemer for å løse statlige gjeldskriser

Økonomisk ulikhet

I utkastet til IATF-rapporten slås det fast at ulikhet innad i land øker. Personer som tilhører de 10 prosent fattigste har sett liten eller ingen vekst i disponibel inntekt de siste 10 årene (Chapter 1.3). Økende økonomisk ulikhet har store konsekvenser for staters vilje og evne til å bekjempe fattigdom, og truer en demokratisk utvikling. Arbeidet mot ekstrem ulikhet og "Leave no one behind" utgjør kjernen i bærekraftsmålene. I rapportens omtale av SDG10 pekes det på sentrale løsninger (side 10). Norge har god erfaring med politikk som reduserer ulikhet.

Skal verden få kontroll over skattesnusk og ulovlig kapitalflukt er det nødvendig med grunnleggende reform av finansiell åpenhet og selskapsbeskatning. Det innebærer innføring av utvidet land-for land-rapportering og offentlige registre over egentlig eierskap. Også fattige land må være med når internasjonalt regelverk for skattlegging skal bestemmes. Derfor mener vi at det bør opprettes et mellomstatlig skatteorgan i FN og/eller at arbeidet med en internasjonal konvensjon fortsetter. Enhetlig skattlegging er alternativ til dagens system basert på internprising og armlengdeprinsippet. IMF lanserte enhetlig skattlegging som en mulig vei videre i forkant av fjorårets forum. Det bør bli en større diskusjon i år.

Norge bør derfor:

- Arbeide for å styrke universelle velferdssystemer, helse- og utdanningssystemer
- Arbeide for en FN-ledet reformprosess for internasjonale skatteregler, som inkluderer utviklingsland, for eksempel ved opprettelsen av et mellomstatlig skatteorgan i FN eller en internasjonal konvensjon
- Gjennomføre den lovte doblingen av støtten til skatteteknisk bistand (Addis Tax Initiative) fra 134 millioner i 2015 til 268 millioner i 2020.

Samarbeid offentlig og privat sektor

Det er bred enighet om at privat næringsliv må bidra om bærekraftsmålene skal nås. Løsningen som ofte fremmes er å bruke offentlige midler (som bistand eller nasjonale offentlige-private samarbeid) for å katalysere private midler. Skal slike initiativer være katalytiske, må de følges av krav til åpenhet, utviklingseffekt og finansiell addisjonalitet. Initiativer som offentlige-private samarbeid (OPS), hvor myndigheter inngår samarbeid med private aktører for å bygge infrastruktur eller for drift av tjenester, har i dag et skjevt risikobilde hvor man i mye større grad tar hensyn til den private aktørens risiko enn myndighetenes og befolkningens risiko. Selv om tydelige rammeverk og klar risikodeling er viktig for å tiltrekke seg investeringer, vil en slik skjev risikodeling gjøre staten til den tapende part. I tillegg er det store utfordringer og uklarheter rundt hvordan OPS kan bidra til å nå de fattigste og mest marginaliserte, all den tid OPS-prosjekter som utgangspunkt skal være kommersielt levedyktige.

Verdensbanken har de siste årene fremmet at finansieringsgapet skal håndteres med det de omtaler som «private finance first» – å først mobilisere ressurser fra privat sektor, for så hente frem offentlige midler når markedsløsninger ikke er mulige å oppdrive. Utviklingseffekten av en slik tilnærming er i beste fall usikker og kan fremstå som et forsøk på å skyve ansvaret for vår tids største utfordringer bort fra nasjonalstatene. Større privat deltagelse i offentlig tjenestelevering kan også være problematisk fra et menneskerettighetsperspektiv, og kan føre til mindre åpenhet og demokratisk kontroll.

Det finnes en rekke eksempler på at OPSer har feilet og etterlatt staten med store kostnader og økende gjeld. OPSer kan også gi økt risiko for gjeldskriser. I Verdensbankens standardkontrakter for OPS tillater man regnskapstekniske standarder hvor myndigheter kan skjule kostnadene ved å ikke inkludere lånene i sine egne budsjetter. Dette kan føre til at den faktiske gjeldsbyrden til landet ikke er synlig og at landet bygger opp en ikke-bærekraftig gjeldsbyrde som kan ende i gjeldskrise. Slike skjulte gjeldsbyrder kan være en stor trussel mot oppnåelse av bærekraftsmålene. Arbeidet med å sikre gode regnskapsmessige standarder for OPS må derfor prioriteres høyt.

Norge bør derfor:

- Jobbe for at utviklingsfinansiering hovedsakelig skal skje gjennom nasjonal ressursmobilisering
- Jobbe for at OPS følges av krav til åpenhet, utviklingseffekt og finansiell addisjonalitet.
- Jobbe for at Verdensbanken benytter, og anbefaler, regnskapsstandarder for offentlig-private samarbeid som sikrer god nok åpenhet, blant annet om lånefinansiering.

De undertegnende organisasjoner ønsker lykke til med forhandlingene!

Kirkens Nødhjelp

Redd Barna

SLUG- Nettverk for rettferdig gjeldspolitik

Changemaker

Attac Norge

Forum for utvikling og miljø